

**TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS**

Tapa

EELNÕU
..... nr

Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla eelarves

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 21 lõike 1 punkti 2 alusel.

**1. peatükk
ÜLDSÄTTED**

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Käesolev määrus reguleerib Tapa valla eelarve koostamisel kaasava eelarve menetlusprotsessi.
- (2) Kaasava eelarve koostamisega kaasatakse elanikkonda vallaeelarve koostamisse ja antakse kohaliku kogukonna liikmetele võimalus vallaeelarve koostamisel teha ettepanekuid valla elu edendamiseks ja osaleda hääletamisel parimate ettepanekute väljaselgitamiseks.

§ 2. Kaasava eelarve objekt

- (1) Kaasava eelarve menetluse käigus esitatava idee tulemusena realiseeritav objekt peab vallaeelarve mõistes liigituma investeerimistegevuseks. Objekt peab olema vallaga seotud, pakkuma avalikku hüve, olema avalikus kasutuses ning objektist ei tohi tekkida ebamõistlikke kulusid valla järgnevate aastate eelarvetele.
- (2) Kaasava eelarve osa suurus määratakse igal aastal Tapa valla eelarves.

**2. peatükk
KAASAVA EELARVE MENETLUSE LÄBIVIIMINE**

§ 3. Kaasava eelarve menetlusest teavitamine

Vallavalitsus tutvustab kaasava eelarve menetlust avalikkusele valla ajalehes ja valla veebilehel.

§ 4. Ettepanekute esitamine ja avaldamine

- (1) Ettepanekute esitamise kuulutab vallavalitsus välja Tapa valla eelarve kinnitamisele järgneval kuul.
- (2) Ettepanekuid saab esitada kahe nädala jooksul.

(3) Kaasava eelarve menetluse käigus võib ettepanekuid esitada igaüks.

(4) Ettepanekud esitatakse vallavalitsusele paber kandjal aadressil Pikk tn 15, Tapa linn Tapa vald, 45106 või e-postiga aadressile vallavalitsus@tapa.ee.

(5) Idee esitamisel peab olema märgitud:

- 1) idee esitaja (nimi, isikukood, kontakttelefon või e-posti aadress);
- 2) idee nimetus (lühike fraas, mis nimetab ettepaneku sisu);
- 3) idee eesmärk ja olulisus (lühike kirjeldus, millisele Tapa valla vajadusele ettepanek vastab, millise probleemi lahendab või millise uue võimaluse avab, mis on ettepaneku eesmärk, miks on ettepaneku teostamine Tapa valla eelarvest vajalik ja oluline);
- 4) idee sisu (lühike kirjeldus investeeringu olemusest ning kus ja millal ettepanekus toodud idee ellu viiakse, kas ettepanek on teostatav 12 kuu jooksul);
- 5) sihtrühm (lühike kirjeldus, kes saavad probleemi lahendamisest või uue võimaluse avanemisest otsest kasu, nimetada hinnanguliselt sihtrühma suurus, vanus jm olulised tunnused);
- 6) eeldatav eelarve (idee teostamise hinnanguline maksumus).
- 7) muu oluline info (lühike kirjeldus sellest, mida oleks idee hindajail lisaks oluline teada).

(6) Ettepanek peab olema teostatav ühe eelarveaasta jooksul.

§ 5. Ettepanekute hindamine ja valimine

(1) Ettepanekuid analüüsib ja hindab vallavalitsuse poolt moodustatav komisjon.

(2) Ettepanekud, mis ei vasta käesoleva määruse paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud nõuetele, ületavad ilmselgelt määruse paragrahvi 2 lõikes 2 nimetatud rahalist mahtu või ei ole realiseeritavad ühe eelarveaasta jooksul, kõrvaldatakse menetlusest.

(3) Nõuetele vastavad ettepanekud avaldatakse valla veebilehel ja valla ajalehes ning pannakse rahvahääletusele.

§ 6. Rahvahääletus

(1) Rahvahääletusel saab osaleda iga vähemalt 16-aastane isik, kelle elukoht on rahvahääletuse ajal Eesti rahvastikuregistri andmetel Tapa vallas.

(2) Iga rahvahääletusel osalev isik saab hääletada kuni kolme erineva endale meelepärase idee poolt.

(3) Rahvahääletus viiakse läbi elektrooniliselt Tapa valla kodulehel, 10 kalendripäeva jooksul.

(4) Vallavalitsus määrab hääletamise koha, kus saab hääletada isik, kellel ei ole arvuti kasutamise võimalust.

(5) Rahvahääletuse läbiviimiseks moodustab vallavalitsus hääletamiskomisjoni.

§ 7. Rahvahääletuse tulemuste väljaselgitamine

(1) Rahvahääletuse tulemusena reastatakse ettepanekud vastavalt saadud häälte arvule, alustades enim hääli saanud ettepanekust.

(2) Rahvahääletuse tulemuse selgitab välja käesoleva määruse § 6 lõike 5 kohaselt moodustatud hääletamiskomisjon. Hääletamiskomisjon esitab tulemused kinnitamiseks vallavalitsusele. Tulemused avaldatakse valla ajalehes ja valla veebilehel.

§ 8. Ettepaneku realiseerimine

(1) Realiseerimisele kuulub üks või mitu paremusjärjestuses enam hääli saanud ettepanekut, mille eeldatav maksumus kokku ei ületa eelarve eelnõus etteantud summat, kuni olukorrani kus paremusjärjestuses järgmist ideed ei ole võimalik enam täies mahus rahastada.

(2) Rahvahääletusel toetust leidnud investeringuobjekti realiseerimise korraldab vallavalitsus.

§ 9. Rakendussätted

(1) Vabariigi Valitsuse 05.01.2017 määruse nr 13 "Tamsalu valla ja Tapa valla osas haldusterritoriaalse korralduse ja Vabariigi Valitsuse 3. aprilli 1995 määruse nr 159 „Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine“ muutmise“ alusel moodustus haldusreformi tulemusel Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemisel uus omavalitsusüksus Tapa vald, kes Eesti territooriumi haldusjaotuse § 92 lõike 2 alusel on ühinenud omavalitsusüksuste õigusjärglane. Arvestades eelmärgitud ning haldusreformi seaduse § 16 lõiget 1 ja Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 14 lõiget 4¹, tunnistada kehtetuks:

1) Tapa Vallavolikogu 30.06.2016 määrus nr 67 „Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla eelarves“

(2) Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Toomas Uudeberg
Vallavolikogu esimees

Eelnõu esitaja
vallavalitsus

Seletuskiri

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 21 lõike 1 punkt 2-

(1) Valla- või linnavolikogu kehtestab määrusega tingimused ja korra:

2) eelarve või lisaeelarve eelnõu koostamiseks, volikogus menetlemiseks ja vastuvõtmiseks;

Eelnõus on kasutatud seni kehtinud määruse redaktsiooni, välja arvatud avalikustamist ja määruse jõustumist puudutavad, millede eelmised redaktsioonid on toodud allpool.

§ 3. Kaasava eelarve menetlusest teavitamine

Vallavalitsus tutvustab kaasava eelarve menetlust avalikkusele valla ajalehtedes „Sõnumed“ ja „Tapaskije Vesti“, valla veebilehel ja valla facebooki-i lehel.

§ 4. Ettepanekute esitamine ja avaldamine

(2) Rahvahääletuse tulemuse selgitab välja käesoleva määruse § 6 lõike 5 kohaselt moodustatud hääletamiskomisjon. Hääletamiskomisjon esitab tulemused kinnitamiseks vallavalitsusele. Tulemused avaldatakse valla ajalehtedes „Sõnumed“ ja „Tapaskije Vesti“, valla veebilehel ja valla facebooki-i lehel.

§ 5. Ettepanekute hindamine ja valimine

(1) Nõuetele vastavad ettepanekud avaldatakse valla veebilehel ja facebooki-i lehel, Tapa valla ajalehtedes „Sõnumed“ ja „Tapaskije Vesti“ ning pannakse rahvahääletusele.

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Kaasavat eelarvet on rakendatud 2015 aasta eelarves vastavalt Tapa Vallavolikogu 30.10.2014 määrusele nr 26 „Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla 2015. aasta eelarves“ ning selleks eraldati volikogu poolt 10 000 eurot.

Kokku esitati 16 ideed, millest nii mõnigi oli korduv. Rahvahääletusele pandi 5 ideed, mis oma sisult vastasid volikogu otsuses seatud kriteeriumile. Hääletamisest võttis osa kokku 890 kodanikku ning võitjaks osutus idee külaplatsi rajamiseks Lehtses.

Tapa Vallavolikogu 28.05.2015 määrusega nr 46 „Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla 2016. aasta eelarves“ otsustati volikogu poolt eraldada juba kuni 15 000 eurot.

Seekord pandi rahvahääletusele juba 7 ideed, osales seekord 367 kodanikku ning enim hääli kogus discgolfi pargi rajamine Tapale. Hanke tulemusena kujunes selle maksumuseks ligi 12 000 eurot.

2017. aasta eelarves oli kaasava eelarve summaks ette nähtud juba 20 000 eurot ning enam hääli 347 osaleja hulga kogus Rutkaste terviseraja korrastamine 159 poolthäälega. Ettepanekutega saab täiendavalt tutvuda lehel:

<https://www.volis.ee/gvolis/osale/index?kid=20044>

Paraku ei olnud projekti 2017. aastal ilmastikuoludest tingituna võimalik teostada.

Volikogu kinnitab kaasavaks eelarveks kavandatava summa aasta eelarves. Ideede esitajate kui ka hääletajate vanuse alampiiriks on sätestatud 16 aastat, sealhulgas on hääletamisõigus vaid hääletamisel Tapa vallas registreeritud isikutel.

Vallavalitsuse pädevusse jääb sisuliselt ainult ettepanekute menetlemine ja hääletustulemuste kindlaks tegemine.

Arvestades ideede esitamise ja hääletamisest osavõtu aktiivsust peab vallavalitsus kaasava eelarve menetluse rakendamise edasist jätkamist otstarbekaks.

Tamsalu valla ja Tapa valla ühinemislepingu punkt 5.1. kohaselt –Valla õigusaktide kehtestamiseni kehtivad Lepinguosaliste õigusaktid selle lepinguosalise territooriumil, kus nad olid kehtestatud, ja ulatuses, kus nad ei ole vastuolus Lepinguga.

Tapa Vallavolikogu määrus 30.06.2016 nr 67 „Kaasava eelarve menetluse rakendamine Tapa valla eelarves“ on sellest tulenevalt kehtiv vaid endise Tapa valla territooriumil, jättes endise Tamsalu valla territooriumil olevad vallakodanikud ilma võimalusest osaleda ettepanekute tegemisel ja otsustamisel.

Volikogule esitatud 2018. aasta eelarve eelnõus on kaasvaks eelarveks kavandatud summa 20000 eurot toodud paragrahvis 7.

Eeltoodust tulenevalt on otstarbekas määrus võtta vastu uue ühinenud valdade elanike poolt valitud volikogul.

Mati Kanarik
Finantsspetsialist